

Oponentní posudek na diplomovou práci

SPECIFIKA KRIMINÁLNÍHO MYŠLENÍ U PACHATELŮ TRESTNÉ ČINNOSTI SE ZAMĚŘENÍM NA NÁSILNOU TRESTNOU ČINNOST,

kteřou předkládá Bc. Dominika Bočanová

Předložená diplomová práce z oblasti forenzní psychologie se speciálně věnuje kriminálnímu myšlení pachatelů násilné trestné činnosti. Diplomová práce je ucelenou odbornou teoreticko-empirickou studií věnovanou kriminálnímu myšlení těchto pachatelů, která je svým zaměřením u nás výjimečná. Jde o velmi rozsáhlou práci a je možné konstatovat, že ve všech směrech převyšuje požadavky na diplomové práce kladené. Autorka úvodem připomíná návaznost diplomového projektu na práce P. Faridové a Š. Blatníkové. Jejich poznatky však prohlubuje a specifikuje na určitou skupinu odsouzených a tím je rozvíjí. Domnívám se, že diplomová práce této kvality by měla být co nejdříve publikována, zejména výsledky empirického šetření.

Autorka v části teoretické a empirické se pečlivě a prohloubeně věnuje psychologickým souvislostem kriminálního myšlení. Práce i její jednotlivé části jsou tematicky jasně obsahově vymezené a vhodně strukturované. Pro účely této práce autorka zpracovala řadu relevantních odborných pramenů, s více než adekvátním zahraničním zastoupením (zdroje uvádí na stranách 157 – 180!). Odborné prameny jsou dobře zpracovány do uceleného textu teoretické části, avšak s poznatky řady studií pracuje také v diskuzi i v částech, kde komentuje výsledky svého výzkumu.

Empirická část se zaměřuje na „zmapování specifík kriminálního myšlení prostřednictvím metody PICTS-cz u pachatelů násilné trestné činnosti“. Výzkumné šetření má kvantitativní charakter, autorka sleduje kriminálního myšlení u vybrané skupiny odsouzených s řadou relevantně zvolených proměnných osobnostního i sociálního charakteru. Využila dotazníkové metody (Inventář kriminálních stylů myšlení – PICTS-cz, pro účely DP sestavený anamnestický dotazník). Dotazníky, soubor respondentů, postup výzkumu a sběru dat i způsob jejich zpracování jsou podrobně popsány; opravdu nenacházím žádné nesrovnalosti či nepřesnosti. Oceňuji, že při sběru dat využila spolupráci se šesti českými věznicemi a pracovala s poměrně rozsáhlým souborem respondentů. Sběr dat i jeho zpracování bylo jistě časově náročné. Data byla zpracována různými statistickými postupy a podrobně analyzována v souladu s vytčenými výzkumnými otázkami a hypotézami. Výsledky jsou precizně formulovány i prezentovány, opět velmi podrobně. Diplomovou práci uzavírá rozsáhlá a zralá diskuze, která nevynechala žádný aspekt realizace celého diplomového projektu. Závěr je věcným uzavřením celé práce.

Diplomovou práci považuji za ucelenou kvalitní odbornou studii k problematice kriminálního myšlení pachatelů násilné trestné činnosti a nemám zásadních připomínek, ale ráda bych předložila náměty pro odbornou diskuzi při obhajobě této práce:

- Jak byly dotazníky srozumitelné pro odsouzené? Je možné dotazník PICTS-cz doporučit k využití pro psychology v penitenciární praxi a jak ho mohou diagnosticky využít?
- Ve výsledcích výzkumu je uvedena řada očekávatelných, ale i velmi zajímavých výsledků. Které sama autorka považuje za zvláště cenné s ohledem na cíle výzkumu?

- Autorka zmiňuje řadu námětů na další výzkum: který z nich má podle jejího názoru prioritu pro rozvoj poznatků o kriminálním myšlení pachatelů u nás?
- Je možné (případně jak) prezentované výsledky využít v naší penitenciární praxi?

Závěr:

Bc. Dominika Bočanová předložila práci, **kteřá rozhodně splňuje všechny požadavky** na diplomové práce kladené. Doporučuji proto, aby se stala předmětem obhajoby na katedře psychologie FF UK a navrhuji tuto diplomovou práci hodnotit známkou **výborně**.

Praha 20. 1. 2021

doc. PhDr. Ilona Gillernová, CSc.